

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 331/2016 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om familjeåterförening

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 331 rd undertecknat av riksdagsledamot Emma Kari /gröna m.fl.:

Hur ämnar regeringen se till att barnets bästa tillgodoses i regeringens asylpolitiska beslut,

åtar sig regeringen att utvärdera hur dess propositioner påverkar barn, de mänskliga rättigheterna och integrationen och

kommer regeringen att ändra sin proposition RP 43/2016 rd så att barnets bästa och de mänskliga rättigheterna kan tryggas?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt regeringsprogrammet och det asylpolitiska programmet, som regeringen antog i december 2015, kommer kriterierna för familjeåterförening att skärpas genom att kravet på försörjningsplikt tillämpas som villkor för uppehållstillstånd för familjemedlemmar och andra anhöriga till personer som får internationellt och tillfälligt skydd. Regeringen gav sin proposition (RP 43/2016 rd) till riksdagen den 7 april 2016. Grundlagsutskottet har avgett sitt utlåtande i ärendet (GrUB 27/2016 rd). Utskottet ansåg att förslaget i dess aktuella formulering kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Grundlagsutskottet har dock påpekat med eftertryck att man i samband med beslut om familjeåterförening måste fästa särskild uppmärksamhet vid bestämmelserna i konventionen om barnets rättigheter och Europakonventionen och även ta hänsyn till bestämmelsen om barnets bästa i 6 § i utlänningslagen. I sitt betänkande FöUB 11/2016 rd föreslog förvaltningsutskottet att riksdagen ska godkänna det lagförslag som ingår i regeringens proposition 43/2016 rd i ändrad lydelse, med en ny paragraf om att flyktingar ska informeras om att de under en viss tid har rätt till familjeåterförening utan försörjningskrav. Lagändringen är avsedd att behandlas så att den träder i kraft så fort som möjligt.

Principen om barnets bästa har uttryckligen inskrivits i både konventionen om barnets rättigheter och centrala nationella lagar som gäller barn. Konventionen om barnets rättigheter är gällande lagstiftning i Finland. Enligt 6 § i utlänningslagen ska i beslutsfattande som sker med stöd av denna lag och som gäller ett barn som är yngre än 18 år särskild uppmärksamhet fästas vid barnets bästa samt vid omständigheter som hänför sig till barnets utveckling och hälsa. Enligt regeringens proposition om utlänningslagen (RP 28/2003) är barnets bästa alltid individuellt och bundet till varje barns livssituation. Även det omarbetade direktivet om asylförfaranden

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 331/2016 rd

(2013/32/EU) uppmärksammar att barn är svagare och mer sårbara än vuxna. Direktivet innehåller flera bestämmelser om hur barns ärenden ska behandlas.

Migrationsverket arbetar enligt en intern anvisning om hur barns ärenden ska behandlas och hur beslutsprocessen ska skötas. Anvisningen har sammanställts som ett stöd till dem som handlägger barnärenden och fattar beslut. Den innehåller olika viktiga aspekter att beakta och ger riktlinjer för hur man ska bedöma barnets bästa på ett enhetligt sätt. Syftet är att beslutsfattare ska ha enhetliga kriterier och tillräcklig sakkunskap för att bedöma vad som är barnets bästa. Då man talar om barnets bästa bör man komma ihåg att de lagstadgade krav som gäller i tillståndsärenden enligt utlänningslagen i princip även omfattar barn och barnfamiljer.

Det finns många olika orsaker varför barn kan vara mer sårbara än vuxna, både i avreselandet och under asylprocessen. Barn kan inte förväntas söka hjälp för sina problem i hemlandet, så som vuxna gör. Ett barn kan inte alltid berätta, och vet inte vilka aspekter som är viktiga för att kunna lösa problemet. Barn upplever dessutom världen på ett annat sätt än vuxna. De kan ha svårt att berätta vad de är rädda för på grund av t.ex. trauma, uppmaningar från föräldrarna, låg utbildning, att de är rädda för myndigheter eller andra makthavare i avreselandet, att de har blivit tillsagda av smugglare att inte säga något eller är rädda för hämnd. Barn kan vara för unga eller omogna för att kunna avgöra vilken information som är viktig eller för att kunna berätta vad de har bevittnat eller upplevt på ett sätt som en vuxen person kan begripa. Barn kan också lämna bort eller förvränga viktig information, eller så kan de vara oförmögna att skilja på fantasi och verklighet. De kan ha svårt att begripa abstrakta begrepp som tid och avstånd.

Barn är svagare än vuxna och beroende av dem, och är därför i särskilt behov av skydd och uppmärksamhet, oberoende av om de har kommit ensamma eller med sina föräldrar. Asylsökande barn som anländer ensamma är ännu sårbarare än barn som kommer med sina vårdnadshavare. Ett barn ska alltid behandlas först som barn och därefter som asylsökande. När ett barns asylärende handläggs och beslutet fattas måste man komma ihåg att den minderårige i princip är den svagaste parten i en situation där barnets bästa ligger i konflikt med vuxna människors eller samhällets intressen. Det är myndigheternas uppgift att se till att barnets bästa tillgodoses. Myndigheternas utredningsplikt blir särskilt viktig i ärenden som gäller barn.

När man handlägger ansökningar som gäller barn och unga ska man ta hänsyn till att de är minderåriga och mer sårbara, och kan därför ha ännu starkare grunder att ansöka om internationellt skydd än vuxna. Kränkningar av konventionen om barnets rättigheter kan ibland ske på ett annat sätt och ha en annan karaktär än rättskränkningar som gäller vuxna. Politiska beslut eller förfaranden som utgör allvarliga kränkningar mot barnets rättigheter kan under vissa omständigheter leda till situationer som omfattas av konventionen angående flyktingars rättsliga ställning. Sådana omständigheter är bland annat att barn rekryteras till officiella eller inofficiella arméer, tvingas att arbeta, säljs som prostituerade eller utnyttjas sexuellt och att flickors könsorgan stympas. Omständigheterna för familjen måste också tas i beaktande, eftersom den diskriminering eller de förföljelser som barnet fruktar ofta riktar sig mot hela familjen.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 331/2016 rd

I oklara all måste ärendet avgöras till fördel för barnet, med iakttagande av god förvaltning, utlänningslagstiftningen och barnets bästa.

Helsingfors 30.6.2016

Inrikesminister Paula Risikko